

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

BRNO

Inspekční zpráva

Dům dětí a mládeže Vyškov, Brněnská 7

Brněnská 7, 682 01 Vyškov

Identifikátor: 600 034 623

Zřizovatel: Školský úřad Vyškov, Brněnská 7, Vyškov

Školský úřad Vyškov

Termín konání orientační inspekce: 11., 12. a 16. květen 2000

Čj.	125 125/2000-11085
Signatura	ol5lt201

HODNOCENÍ NABÍDKY A REALIZACE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Nabídka výchovně vzdělávací činnosti

Dům dětí a mládeže ve Vyškově zaměřuje svoji výchovně vzdělávací činnost především do oblastí *pravidelné zájmové činnosti, příležitostné zájmové činnosti a prázdninové činnosti*. Z dalších okruhů činností je to oblast *individuální práce, soutěže a přehlídky a spontánní činnosti*. DDM poskytuje rovněž odbornou pomoc v oblasti materiální a metodické, umožňuje využití učeben pro vzdělávací a další činnosti jiných složek.

Pravidelná zájmová činnost

Pravidelná zájmová činnost školského zařízení je hlavní činností DDM v období školního roku. Skladba nabídky zájmových útvarů je zaměřením dostatečně široká a pestrá. Sleduje zájmy účastníků a zájemců z řad školní mládeže a ojedinele z řad dospělých o aktivní činnost a rozvoj svých schopností a dovedností v době svého volna.

Výchovně vzdělávací činnost zařízení ve školním roce 1999/2000 se realizuje celkem v 67 zájmových kroužcích a nabízí účelné vyplnění volného času v mimoškolní době cca 1100 přihlášeným zájemcům z řad dětí a mládeže. Svým zaměřením jsou rozděleny do několika oblastí - oddělení *techniky* (11 zájmových kroužků), oddělení *společenských věd* (4 zájmové kroužky), oddělení *tělovýchovy a sportu* (25 zájmových kroužků), oddělení *přírodních věd* (5 zájmových kroužků), oddělení *estetiky* (18 zájmových kroužků) a oddělení *turistiky a mládeže* (4 zájmové kroužky). Původní nabídka zájmových útvarů před zahájením jejich činnosti na začátku školního roku byla poněkud jiná, i když vycházela z analýzy a zájmu dětí v předcházejícím období. Vedení DDM však operativně reagovalo na zájem dětí a stávající nabídku ZÚ upravilo. Nabídka realizovaných zájmových kroužků ve školním roce 1999 - 2000 vychází z analýzy pravidelné zájmové činnosti minulého období, materiálních, personálních a prostorových podmínek DDM. Plán zájmových kroužků na školní rok 1999 - 2000 stanovený ředitelkou DDM byl upraven na základě aktuálního zájmu dětí. Některé plánované kroužky byly zrušeny pro nezájem z řad dětí, či výjimečně z pracovních důvodů externího nebo dobrovolného vedoucího. Naopak jiné, neplánované byly zavedeny, nebo pro mimořádně velký zájem jejich počet zvětšen (např. keramický kroužek).

Účastníci zájmových kroužků jsou písemně přihlášení. Přihlášky a deníky jsou základní dokumentací zájmových útvarů. Dokumentace zájmových kroužků je vedena většinou dobře. Dobré vedení deníků zájmových kroužků je zejména u vedoucích z řad zaměstnanců DDM a u některých externích vedoucích. U většiny externích a dobrovolných vedoucích je docházka účastníků vedena, většinou však není uveden plán celoroční činnosti. Drobné nedostatky byly zjištěny v některých denících, kdy záznamy o činnosti jednoznačně nevyjadřovaly realizovanou činnost. Z celkového počtu 67 zájmových kroužků je 20 zájmových kroužků vedeno zaměstnanci DDM. Ti jsou současně garanty pravidelné činnosti ostatních kroužků, které vedou externí a dobrovolní vedoucí.

Materiální a prostorové podmínky pro pravidelnou zájmovou činnost jsou dobré. Převažující většina zájmových kroužků využívá ke své činnosti učebny a prostory DDM. Část zájmových kroužků vzhledem ke specifickému charakteru své činnosti vyžaduje materiálně technické a prostorové podmínky, kterými DDM nedisponuje. K jejich činnosti využívá smluvně pronajaté odborné pracovny a speciální zařízení jiných organizací (tělocvičny a sportovní zařízení škol, sportovní halu, zimní stadion, ragbyové hřiště, stadion, jízdárnu, přírodní areály

apod.).

Zájmové kroužky jsou vedeny v souladu se zásadami pedagogiky volného času. Při zahájení činnosti zájmových kroužků v příslušném školním roce (na první schůzce ZÚ) jsou na základě specifik jednotlivých zájmových kroužků stanoveny a probrány zásady bezpečnosti při zájmové činnosti. Tyto zásady jsou v průběhu roku dodržovány a tím plněn pokyn ředitelky DDM.

V průběhu inspekce byly navštíveny kroužky práce na počítači, programování na počítači, keramické, leteckých modelářů, automobilových modelářů, elektrotechnický, střelecký a sebeobranu.

O práci v kroužcích *práce na počítačích* je ze strany dětí velmi značný a stálý zájem. Ve všech navštívených kroužcích byly všechny počítače v provozu. Děti plnily stanovené úkoly podle náplně činnosti. Vedoucí s nimi pracovali podle jejich individuální schopnosti a samostatnosti při práci. Učili je cílevědomě splnit stanovené úkoly, aby každý z nich měl pocit úspěšnosti v práci.

Velký zájem a pravidelně vysoká účast přihlášených dětí je v *keramických* kroužcích. Původně zřízený jeden kroužek nestačil počtu zájemců a proto vedení DDM operativně rozšířilo jejich počet. V průběhu tohoto školního roku vykazují aktivní činnost celkem čtyři kroužky, které vedou pracovníci DDM. Pod jejich vedením děti získávaly dovednosti při zpracování keramické hmoty, její tvarování, povrchovou úpravu. Vedoucí s nimi individuálně pracovali, předávali dětem zkušenosti, učili je dovednostem a správným pracovním návykům. V průběhu roku se jednotliví účastníci postupně střídají a pod individuálním vedením jedné z vedoucích si osvojují další techniky zpracování keramické hlíny na hrnčířském kruhu.

Značný zájem o práci při tvorbě funkčních modelů byl sledován v *kroužku leteckých modelářů*. Účastníci pracovali na výrobě modelů letadel pod vedením zkušených vedoucích, někteří z nich se připravovali na soutěž. V kroužku *automobilových modelářů* žáci zkoušeli vyrobené modely na dráze. Velký zájem dětí byl sledován v *elektrotechnických* kroužcích. Zde pod vedením zkušených vedoucích získávaly nejen základy teoretické přípravy, ale většinu času však trávily při práci na zhotovení vlastních elektronických výrobků.

Ve *střeleckém* kroužku účastníci nacvičovali střelbu na terč. Svoji činnost realizovali v upraveném suterénním prostoru budovy. Součástí výcviku je vytváření bezpečnostních návyků, dodržování činností pro zajištění bezpečnosti při veškerých činnostech kroužku a průběžná příprava na různé soutěže.

Zájmový kroužek *sebeobranu* má pravidelně vysokou návštěvnost. Ta přímo souvisí s nutnou vnitřní ukázněností každého zájemce, pravidelností tréninku, automatizováním a zdokonalováním provedení nacvičovaných dovedností. Účastníci cvičili ve dvojicích pod vedením odborného vedoucího, který je v tomto oboru profesionálním pracovníkem. V průběhu kroužku byl pozorován výrazný zájem každého účastníka na zdokonalování cviků, vysoká ukázněnost každého z nich, respektování vedoucího i dodržování pravidel mezilidských vztahů.

Příležitostná zájmová činnost

Příležitostná zájmová činnost DDM zahrnuje zaměřením širokou, dostatečně pestrou nabídku nejrůznějších činností a akcí výchovně vzdělávacího a především rekreačního charakteru. Je většinou řízena přímo pedagogickým pracovníkem.

Plán příležitostných akcí je součástí celoročního plánu činnosti DDM. Tyto akce se z větší části v průběhu školního roku uskutečňují. Některé se však nemohly z nejrůznějších příčin realizovat. Jednak z důvodu malého zájmu, přestože jejich propagaci ze strany pracovníků DDM byla věnována dostatečná péče, případně takové, které byly ovlivněny přírodními

podmínkami a počasím (např. lyžování). Vedení naopak pružně reaguje na nově vzniklé situace či zvýšený zájem. Plán akcí v průběhu roku operativně rozšiřuje o další nabídku (v letošním roce byl rozšířen plán téměř o 30 neplánovaných akcí). Jednotlivé akce probíhají v souladu se zásadami pedagogiky volného času a při dodržování zásad bezpečnosti.

Prázdninová činnost

V průběhu hlavních prázdnin 1999 uskutečnil DDM celkem 5 táborů s rekreačním i odborným zaměřením - technický, letohrátky I, letohrátky II, sportovně turistický a dva městské prázdninové tábory. Zájem přibližně odpovídal počtu zájemců. Prázdninových táborů se zúčastnilo celkem 267 dětí, které s pracovníky DDM, vedoucími a instruktory v průběhu rekreačního pobytu zároveň plnily úkoly dle stanoveného programu a zaměření tábora.

Vlastní základnu pro pořádání táborů DDM Vyškov nemá. Využívá však již 3 roky táborovou základnu Malinná (okres Vyškov), která patří Fondu dětí a splňuje podmínky pro pořádání prázdninových táborů. Prostorové a materiálně technické podmínky pro zabezpečení činnosti prázdninových táborů jsou vytvářeny dle finančních možností.

Dokumentace z letní činnosti je řádně vedena. Hospodaření táborů dosud probíhalo včetně loňských prázdnin přes účet ŠÚ Vyškov, neboť v té době DDM neměl právní subjektivitu. Dokumentace z pořádaných táborů byla kontrolována pracovníky ŠÚ Vyškov, OHS Vyškov.

Prázdninové tábory jsou po personální stránce kvalitně zajištěny jednak pracovníky DDM a dále vedoucími, instruktory a odborníky z oboru v souladu se zaměřením prázdninového tábora.

Individuální práce

DDM se podílí na práci s postiženými dětmi, sdruženými v Asociaci „Paprsek“, pořádáním různých příležitostných akcí jako např. Mikulášská besídka, Mrštná rybička, drakiáda aj. Pro tyto děti jedna z pedagogických pracovnic připravovala a organizovala 2 letní turnusy a 1 zimní turnus tábora.

Soutěže a přehlídky

Dům dětí a mládeže je každoročně pověřován Školským úřadem ve Vyškově pořádáním soutěží, které vyhláší MŠMT ČR. Jsou to soutěže a olympiády z naukových předmětů, dále soutěže taneční, výtvarné, sportovní, mladých modelářů apod. Tyto soutěže jsou pořádány především v prostorách DDM, ale i v některých odborných pracovnách ZŠ (např. chemická pracovna). Organizačně jsou dobře zabezpečeny včetně zajištění diplomů a věcných odměn pro nejúspěšnější účastníky soutěží. Finanční prostředky na pokrytí nákladů poskytuje ŠÚ Vyškov.

Nabídka spontánní činnosti

Spontánní činnost je zaměřena vzhledem k podmínkám a možnostem zařízení na vhodné využití volného času v době mimo vyučování a mimo rámec pravidelné zájmové činnosti DDM. Děti mají denně možnost využít technických prostředků (počítačové vybavení) a herního vybavení (např. stolní tenis, kulečnick), pokud neprobíhají příslušné zájmové kroužky.

Odborná pomoc

Hlavní aktivitu v této oblasti realizuje DDM v oblasti pomoci jiným složkám a základním školám zapůjčováním sportovního, turistického a jiného materiálu na zabezpečení jimi

pořádaných akcí. Na některých akcích pořádaných těmito složkami pro děti se DDM spolupodílí aktivní spoluprací (např. vyhodnocování výsledků apod.). Dalším subjektům poskytuje radu a pomoc i zkušenosti při pořádání akcí, soutěží, táborů, pronajímá prostory. Kromě toho uskutečňuje odborné semináře pro vychovatelky školních družin a učitelky mateřských škol.

Celkové hodnocení nabídky a realizace výchovně-vzdělávací činnosti

Nabídka DDM pro účelné využití volného času dětí a mládeže se vzhledem k možnostem a podmínkám střediska realizuje v nejrůznějších oblastech jejich zájmů. Největší rozsah nabídky je především v oblasti pravidelné zájmové činnosti, příležitostné zájmové činnosti a prázdninové činnosti.

Ze všech činností, které DDM Vyškov v průběhu celého roku zajišťuje a realizuje, bylo možno v době inspekce sledovat pouze činnosti v oblasti pravidelné zájmové činnosti. Skladba, zaměření a počty zájmových kroužků odpovídají zájmu dětí a mládeže. Vedení DDM zájem sleduje a operativně na něj reaguje. Podmínky ve kterých činnost zájmových kroužků probíhá jsou dobré. Činnost v jednotlivých navštívených zájmových kroužcích měla dobrou až velmi dobrou úroveň, ojediněle až vynikající. Celkově lze kvalitu sledovaných činností v navštívených kroužcích hodnotit jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry DDM má ředitelka stanoveny na základě analýzy předcházejících období, dlouhodobějšího sledovaného zájmu dětí o oblasti jejich zájmů. Její snahou je v co nejširší míře nabídnout dětem maximum možností vyžití, uplatnit a rozvíjet jejich schopnosti a dovednosti, podchytit jejich zájem, účelně využít jejich volný čas, zamezit působení nežádoucích a negativních vlivů na děti.

Ředitelka zpracovala roční plán práce DDM ve Vyškově, který vychází z analýzy činnosti předcházejícího období i z podmínek a možností zařízení. Byl předložen zřizovateli, byl jím připomínkován a schválen. Krátkodobější plánování není pravidelně prováděno. Vedení operativně reaguje na momentální situace a požadavky. Pracovníci zpracovávají týdenní plány své činnosti. V procesu plánování jsou ředitelkou akceptovány připomínky a podněty pracovníků a to hlavně v oblasti pravidelné a příležitostné činnosti.

Nabídka činnosti odpovídá materiálním a personálním podmínkám a možnostem zařízení a potřebám a zájmům dětí, koresponduje s obecným posláním středisek pro volný čas dětí a mládeže. Operativně reaguje na zvýšený zájem o některý obor případně i rozšířením počtu kroužků (např. v letošním roce kroužek keramický).

Organizování

Organizační struktura je jednoduchá, umožňuje účinné řízení střediska. Ředitelka DDM řídí a organizuje činnost dalších 7 pedagogických pracovníků a 2 správních zaměstnanců. Ředitelka DDM má vysokoškolské vzdělání pedagogického směru (výchova mimo vyučování - vychovatelství), čtyři pracovnice mají středoškolské studium oboru vychovatelství. Další vychovatelka nemá pedagogické vzdělání a dva další jsou zaměstnáni na dobu 1 roku.

Pracovníkům jsou přiděleny určité pravomoci v souladu s jejich pracovní činností. Mají odpovědnost za chod určitého svěřeného úseku činnosti DDM a to jak v oblasti pravidelné zájmové činnosti, tak i v dalších oblastech činnosti DDM. Kompetence jsou jim jasně vymezeny vypracovanými náplněmi práce.

K potřebným informacím mají přístup všichni zaměstnanci DDM. Informovanost je zabezpečena obvyklými způsoby sdělování informací ve školských zařízeních. Informace jsou předávány rychle a úplně. Kromě pravidelných pracovních porad se informace zaměstnancům předávají při denním kontaktu a v případě potřeby naléhavosti bezprostředně. Informace a signály od dětí, resp. jejich zákonných zástupců jsou projednávány a řešeny. Pokud to situace dovoluje, ředitelka DDM volí nejčastěji osobní a bezprostřední informování. Ochrana osobních dat zaměstnanců a účastníků činnosti střediska je zajištěna. Informovanost ostatních spolupracovníků (externích a dobrovolných vedoucích), ale i dětí a příp. jejich rodičů je rovněž zabezpečena přiměřeným způsobem a v potřebném rozsahu.

Propagace činnosti DDM je dostatečně zajišťována jeho pracovníky. Jedná se zejména o pravidelnou zájmovou činnost (zájmové kroužky), ale i o příležitostnou činnost, jednorázové akce apod. Způsoby zabezpečení jsou rozmanité - od osobního jednání na školách, přes plakáty, letáčky až po hromadné sdělovací prostředky. Zařízení se dostatečným způsobem prezentuje na veřejnosti a pro veřejnost svou činností. O své činnosti informuje v okresním tisku, zpravodaji ŠÚ, prostřednictvím kabelové televize, informacemi ve školách, plakáty při chystaných příležitostných a spontánních akcích apod.

K 1. lednu 2000 se Dům dětí a mládeže Vyškov stal samostatnou organizací s právní subjektivitou.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení jako celek je funkční, operativní a účinné. Navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností. Ředitelka používá liberálnější způsob řízení. Vytváří podmínky pro uplatnění tvořivosti a vlastní iniciativy jednotlivých pracovníků. Umožňuje jim absolvovat další potřebné vzdělávání, získávání dalších zkušeností v jejich práci.

Činnost střediska je vzhledem k podmínkám vcelku dobře zajištěna. Ředitelka školy má požadovanou způsobilost získanou vysokoškolským studiem vychovatelství. Čtyři pedagogické pracovnice mají potřebnou způsobilost získanou studiem vychovatelství na střední škole, jedna vychovatelka pedagogické vzdělání nemá. Dvěma začínajícím pracovníkům (přijatým na jednoroční pracovní poměr a bez požadované způsobilosti) je stanoven zkušený vychovatel, který je do problematiky výchovné práce uvádí. Externí a dobrovolní pracovníci (vedoucí zájmových kroužků) jsou převážně odborníci v daném oboru (v některých případech špičkoví), dlouholetí vedoucí, velcí zájemci o práci s dětskými kolektivy. Práce s nimi není tak těsná jako v případě zaměstnanců DDM, je volnější a pokud se někdy schůzka zájmového útvaru neuskuteční, pak je to často způsobeno pracovním zaneprázdněním v zaměstnání či studijními záležitostmi. V tomto případě zabezpečují chod kroužku zaměstnanci DDM. Snahou ředitelky je, aby kroužky měly pravidelnou činnost a tím byl podporován stálý zájem z řad dětí.

Systém morálního a hmotného stimulování není písemně vytvořen. Jistá a pracovníkům známá pravidla stimulace se dodržují a v praxi uplatňují.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka zařízení má vytvořen plán kontrolní činnosti (je součástí plánu práce na školní rok). Kontrolní činnost se dotýká všech důležitých oblastí, které jsou důležité pro zabezpečení kvalitní činnosti DDM.

Kontrolní činnost je zaměřena na docházku pracovníků, kontrolu docházky přihlášených účastníků, pravidelnost činnosti, naplňování činnosti kroužků, dodržování rozvrhu, úklid a pořádek na pracovištích, kontrola výchovné práce, přímá výchovná práce s dětmi a v neposlední řadě i propagace kroužků.

Důležitou formou kontroly vlastní činnosti jsou hospitace, ze kterých jsou prováděny písemné záznamy. Z těchto záznamů je však patrný pouze průběh navštíveného zájmového útvaru. Výsledky kontrolní činnosti jsou s pracovníky projednávány.

Hodnocení kvality řízení

Plánování a organizování je velmi dobré. Vedení a motivování pracovníků má dobrou úroveň. Kontrolní činnost na DDM je účinná, má velmi dobrou úroveň.

Celkově má oblast řízení velmi dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Vyhláška MŠMT ČR č. 432/1992 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže
- Deníky zájmových útvarů
- Písemné přihlášky účastníků
- Plán práce DDM Vyškov na školní rok 1999 - 2000
- Hodnocení činnosti DDM Vyškov za školní rok 1998 - 1999

ZÁVĚR

DDM Vyškov realizuje vzhledem ke svým podmínkám a možnostem dostatečně širokou a rozsáhlou nabídku účelného a aktivního využití volného času dětí a mládeže především v oblastech pravidelné zájmové činnosti, příležitostné zájmové činnosti a prázdninové činnosti. Operativně reaguje na jejich požadavky.

Činnost DDM se realizuje v souladu s pedagogikou volného času. Aktivním zapojením dětí a mládeže a účelným využitím jejich volného času se snaží předcházet působení negativních vlivů.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jaroslav Krška

Mgr. Jaroslav Krška, v.r.

Ve Vyškově dne 8. června 2000

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. 6. 2000

Razítko

Ředitelka střediska pro volný čas dětí a mládeže

Podpis

Mgr. Ludmila Nováková

Mgr. Ludmila Nováková, v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti střediska pro volný čas dětí a mládeže dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel střediska pro volný čas dětí a mládeže podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Vyškov	26. 6. 2000	135/2000
Zřizovatel: Školský úřad Vyškov	26. 6. 2000	135/2000

Připomínky ředitelky

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	nebyly vzneseny